

Огляд практики застосування адміністративними судами статті 267 Кодексу адміністративного судочинства України

Відповідно до статті 129¹ Конституції України контроль за виконанням судового рішення здійснює суд.

На сьогодні Кодекс адміністративного судочинства України (далі – КАС України) передбачає дві процесуальні форми контролю адміністративного суду за виконанням рішень в адміністративних справах – це зобов'язання судом суб'єкта владних повноважень, не на користь якого ухвалене судове рішення, подати у встановлений судом строк звіт про виконання судового рішення (стаття 267 КАС України) та шляхом вирішення і розгляду справ з приводу рішень, дій або бездіяльності державної виконавчої служби (стаття 181 КАС України).

Перша форма судового контролю є відносно новою і адміністративними судами застосовується нечасто. Основною причиною цього є неоднакове розуміння судами окремих положень статті 267 КАС України.

Відповідно до статті 36 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» пленум вищого спеціалізованого суду систематизує та забезпечує оприлюднення правових позицій вищого спеціалізованого суду з посиланням на судові рішення, в яких вони були сформульовані.

У Вищому адміністративному суді України здійснено вивчення практики застосування адміністративними судами статті 267 КАС України.

За результатом цієї роботи сформовано огляд правових позицій Вищого адміністративного суду України, наведених у рішеннях суду, у яких вирішено питання застосування тих положень вказаної статті, що викликали певні труднощі у правозастосовній практиці адміністративних судів різних інстанцій.

Частиною першою статті 267 КАС України передбачено, що суд, який ухвалив судове рішення в адміністративній справі, має право зобов'язати суб'єкта владних повноважень, не на користь якого ухвалене судове рішення, подати у встановлений судом строк звіт про виконання судового рішення.

У судовій практиці трапляються випадки, коли суди по-різному визначають строк, у який суд може реалізувати таке право.

Прикладом розгляду судом цього питання є ухвала Вищого адміністративного суду України від 25 вересня 2014 року № К/800/18471/14.

Установити судовий контроль за виконанням рішення суб'єктом владних повноважень–відповідачем у справі суд може під час прийняття постанови у справі

Щодо вимог позивача про зобов'язання Головного управління Пенсійного фонду України в Харківській області подати суду звіт про

виконання судового рішення протягом 10 днів з дня набрання судовим рішенням законної сили, Вищий адміністративний суд України зазначив таке.

Відповідно до частини першої статті 267 КАС України суд, який ухвалив судове рішення в адміністративній справі, має право зобов'язати суб'єкта владних повноважень, не на користь якого ухвалене судове рішення, подати у встановлений судом строк звіт про виконання судового рішення.

Указаній нормі кореспондують положення абзацу сьомого пункту 4 частини першої статті 163, абзацу п'ятого пункту 4 частини першої статті 207 КАС України, згідно з якими у резолютивній частині постанови суду першої чи апеляційної може бути встановлений судом строк для подання суб'єктом владних повноважень – відповідачем до суду першої інстанції звіту про виконання постанови, якщо вона вимагає вчинення певних дій.

Отже, встановити судовий контроль за виконанням рішення суб'єктом владних повноважень – відповідачем у справі суд першої чи апеляційної інстанції може під час прийняття постанови у справі. Такий контроль здійснюється судом першої інстанції шляхом зобов'язання надати звіт про виконання судового рішення, розгляду поданого звіту на виконання постанови суду першої, апеляційної чи касаційної інстанцій, а в разі неподання такого звіту – шляхом встановлення нового строку для подання звіту та накладення штрафу.

Аналізуючи наведені законодавчі приписи, Вищий адміністративний суд України дійшов висновку, що зобов'язання суб'єкта владних повноважень, не на користь якого ухвалене судове рішення, подати у встановлений судом строк звіт про виконання постанови, є правовим наслідком судового рішення і саме в його резолютивній частині повинно бути визначено обов'язок подати звіт, оскільки встановити судовий контроль за невиконанням рішення суб'єктом владних повноважень – відповідачем у справі суд першої чи апеляційної інстанції може лише під час прийняття постанови у справі.

Разом із цим суд зазначив, що вказаною статтею КАС України встановлено право, а не обов'язок суду, який ухвалив судове рішення в адміністративній справі, зобов'язати суб'єкта владних повноважень, проти якого ухвалено судове рішення, подати у встановлений судом строк звіт про виконання судового рішення.

(Ухвала Вищого адміністративного суду України від 2 березня 2016 року, реєстраційний номер судового рішення в Єдиному державному реєстрі судових рішень – 56279238).

Актуальними для судової практики є питання, які виникають під час застосування частини дев'ятої статті 267 КАС України.

Згідно з абзацом першим частини дев'ятої статті 267 цього Кодексу особа-позивач, на користь якої ухвалено постанову суду, має право подати до суду першої інстанції заяву про визнання протиправними рішень, дій чи бездіяльності, вчинених суб'єктом владних повноважень – відповідачем на

виконання такої постанови суду або порушення прав позивача, підтверджених такою постановою суду.

Аналіз судових рішень, ухвалених за результатом розгляду таких заяв, показав, що у багатьох випадках і заявникам, і судам важко було визначитися із характером спірних відносин, а саме: чи пов'язані спірні відносини з неналежним виконанням рішення суду, чи є самостійними позовними вимогами.

У зв'язку з цим наводимо приклади застосування Вищим адміністративним судом України частини дев'ятої статті 267 КАС України.

У разі коли позивач обґрунтовує заяву протиправними діями відповідача з невиконання рішення суду та направляє вимоги на досягнення результатів, передбачених статтею 267 КАС України, ця заява повинна розглядатись з дотриманням процедур та порядку, встановлених у цій статті

Гр. Б. звернулася до суду з позовом до Вороновицької селищної ради Вінницького району Вінницької області про визнання дій та рішення протиправними, зобов'язання вчинити певні дії.

Вінницький районний суд Вінницької області постановою від 2 квітня 2015 року в позові відмовив.

Вінницький апеляційний адміністративний суд ухвалою від 21 травня 2015 року рішення суду першої інстанції скасував та ухвалив нове рішення, яким провадження у справі закрит.

Суди встановили, що позивачка зверталася до суду з позовом про визнання протиправним та скасування рішення 21 сесії Вороновицької селищної ради Вінницького району Вінницької області 6 скликання від 5 березня 2013 року «Про надання дозволу на виготовлення технічної документації по оформленню права власності на земельну ділянку», зобов'язання надати такий дозвіл.

Вінницький районний суд Вінницької області постановою від 8 січня 2014 року визнав протиправним та скасував рішення 21 сесії Вороновицької селищної ради 6 скликання від 5 березня 2013 року «Про надання дозволу на виготовлення технічної документації по оформленню права власності на земельну ділянку», у решті позовних вимог відмовив.

Постановою від 19 лютого 2014 року Вінницький апеляційний адміністративний суд скасував рішення суду від 8 січня 2014 року в частині відмови в задоволенні позовних вимог, прийняв у цій частині нову постанову, якою зобов'язав Вороновицьку селищну раду повторно розглянути заяву позивача про надання дозволу на виготовлення технічної документації на оформлення права власності на земельну ділянку.

На 31 сесії Вороновицької селищної ради Вінницького району 6 скликання від 3 червня 2014 року заяву позивача щодо надання дозволу на виготовлення технічної документації з безоплатної передачі земельної

ділянки у власність розглянуто та прийнято рішення, яким надано дозвіл на виготовлення технічної документації гр. Б. зі встановлення меж земельної ділянки, зобов'язано гр. Б. погодити технічну документацію зі встановлення меж земельної ділянки в натурі з відповідними уповноваженими органами та подати її на розгляд та затвердження згідно з чинним законодавством.

Указуючи на те, що відповідач не виконав постанову Вінницького апеляційного адміністративного суду від 19 лютого 2014 року, позивач звернулася з позовом до суду.

Вінницький районний суд Вінницької області 2 квітня 2015 року розглянув заяву позивача як новий позов та відмовив у його задоволенні.

Суд апеляційної інстанції провадження у справі закритий, посилаючись на те, що позивач повинен був звернутися із заявою про судовий контроль відповідно до вимог статті 267 КАС України.

Вищий адміністративний суд України визнав такі висновки передчасними з огляду на таке.

Згідно з частинами дев'ятою та десятою статті 267 КАС України особа-позивач, на користь якої ухвалено постанову суду, має право подати до суду першої інстанції заяву про визнання протиправними рішень, дій чи бездіяльності, вчинених суб'єктом владних повноважень – відповідачем на виконання такої постанови суду або порушення прав позивача, підтверджених такою постановою суду.

У такій заяві зазначаються: 1) найменування адміністративного суду, до якого подається заява; 2) ім'я (найменування) позивача, поштова адреса, а також номер засобу зв'язку, адреса електронної пошти, якщо вони відомі; 3) ім'я (найменування) відповідача, посада і місце служби посадової чи службової особи, поштова адреса, а також номер засобу зв'язку, адреса електронної пошти, якщо вони відомі; 4) ім'я (найменування) третіх осіб, які брали участь у розгляді справи, поштова адреса, номер засобу зв'язку, адреса електронної пошти, якщо вони відомі; 5) номер адміністративної справи; 6) відомості про набрання постановою законної сили та про наявність відкритого касаційного провадження; 7) інформація про день отримання виконавчого листа та пред'явлення його до виконання; 8) інформація про хід виконавчого провадження; 9) документ про сплату судового збору, крім випадків, коли його не належить сплачувати за подання відповідної заяви; 10) перелік документів та інших матеріалів, що додаються.

На підтвердження обставин, якими обґрунтовуються вимоги, позивач зазначає докази, про які йому відомо і які можуть бути використані судом.

До заяви додаються докази її надсилання рекомендованим поштовим відправленням з повідомленням про вручення відповідачам і третім особам не раніше семи робочих днів до дня подання заяви до суду.

Заява підписується позивачем або його представником із зазначенням дня її підписання. У разі якщо заява подається представником, у ній зазначаються ім'я представника, його поштова адреса, а також номер засобу зв'язку, адреса електронної пошти, якщо вони відомі. Одночасно із заявою

подається довіреність чи інший документ, що підтверджує повноваження представника.

Таку заяву може бути подано протягом десяти днів з дня, коли позивач дізнався або повинен був дізнатися про порушення своїх прав, свобод чи інтересів, але не пізніше дня завершення строку пред'явлення до виконання виконавчого листа, виданого за відповідною постановою суду.

У разі відповідності заяви вказаним вище вимогам вона підлягає розгляду та вирішенню в порядку письмового провадження або в судовому засіданні на розсуд суду протягом десяти днів з дня її отримання. Неприбуття в судові засідання осіб, які були належним чином повідомлені, не перешкоджає розгляду такої заяви.

У разі невідповідності заяви вказаним вище вимогам вона ухвалою суду, постановленою в порядку письмового провадження, повертається заявнику. Така ухвала суду може бути оскаржена.

За відсутності обставин протиправності відповідних рішень, дій чи бездіяльності суб'єкта владних повноважень – відповідача та порушення ним прав, свобод, інтересів особи-позивача, суд залишає заяву без задоволення. У разі наявності підстав для задоволення заяви суд ухвалює одну із постанов, що передбачені частиною другою статті 162 цього Кодексу.

Аналіз положень статті 267 КАС України та статті 2 цього Кодексу свідчить, що позов, який направлений на контроль за виконанням судових рішень, виключає одночасний розгляд спору про оскарження дій суб'єкта владних повноважень з інших підстав, що не пов'язані з належним виконанням судового рішення.

Вищий адміністративний суд України зазначив, що позивач обґрунтовував заяву протиправними діями відповідача з невиконання рішення суду апеляційної інстанції від 19 лютого 2014 року та направляє вимоги на досягнення результатів, передбачених статтею 267 КАС України.

Також Вищий адміністративний суд України вказав, що суд першої інстанції розглянув заяву позивача в порядку позовного провадження як новий позов, тоді як судовий контроль за виконанням судових рішень в адміністративних справах повинен розглядатися в порядку статті 267 КАС України з додержанням певної процедури та порядку.

Суд апеляційної інстанції помилково закриття провадження у справі виходячи з того, що заява не відповідає вимогам абзацу другою частини дев'ятої статті 267 КАС України, оскільки, у разі невідповідності заяви вказаним вище вимогам, остання ухвалою суду, постановленою в порядку письмового провадження, повертається заявнику.

Крім того, такі мотиви не є підставою для закриття провадження у справі відповідно до пункту 1 частини першої статті 157 КАС України.

(Ухвала Вищого адміністративного суду України від 8 жовтня 2015 року, реєстраційний номер судового рішення в Єдиному державному реєстрі судових рішень – 52262149).

Іншим прикладом може слугувати ухвала Вищого адміністративного суду України від 19 січня 2016 року № К/800/48908/15.

Вимога про стягнення компенсації втрати частини грошових доходів у зв'язку з порушенням термінів виплати матеріальної допомоги для вирішення соціально-побутових питань є самостійною позовною вимогою. Така вимога не пов'язана з виконанням судового рішення про стягнення такої допомоги

У серпні 2015 року гр. Н. звернулася з позовом до Виконавчого комітету Автозаводської районної ради м. Кременчука (далі – Виконавчий комітет), в якому просила стягнути з відповідача на її користь компенсацію втрати частини грошових доходів у зв'язку з порушенням термінів виплати матеріальної допомоги для вирішення соціально-побутових питань за 2009 рік за період з січня 2010 року по червень 2015 року в сумі 1420 гривень 74 копійки.

Автозаводський районний суд м. Кременчука Полтавської області постановою від 25 серпня 2015 року в задоволенні позову відмовив.

Харківський апеляційний адміністративний суд ухвалою від 12 жовтня 2015 року постанову суду першої інстанції скасував, а провадження у справі закрити на підставі пункту 1 частини першої статті 157 КАС України.

Скасовуючи рішення суду першої інстанції та закриваючи провадження у справі, суд апеляційної інстанції виходив з того, що вимоги, заявлені в адміністративному позові, не підлягають розгляду в порядку позовного провадження, натомість повинні розглядатись за правилами частини дев'ятої статті 267 КАС України.

Відповідно до абзацу першого частини дев'ятої статті 267 КАС України особа-позивач, на користь якої ухвалено постанову суду, має право подати до суду першої інстанції заяву про визнання протиправними рішень, дій чи бездіяльності, вчинених суб'єктом владних повноважень – відповідачем на виконання такої постанови суду або порушення прав позивача, підтверджених такою постановою суду.

Суд апеляційної інстанції встановив, що постановою від 24 грудня 2014 року Харківський апеляційний адміністративний суд зобов'язав Виконавчий комітет нарахувати та виплатити позивачці матеріальну допомогу для вирішення соціально-побутових питань за 2009 рік в розмірі середньомісячної заробітної плати, що становить 1404,45 гривні, однак вищевказане рішення виконано лише в частині нарахування спірних коштів.

Ураховавши ці обставини, а також проаналізувавши зміст позовної заяви, суд апеляційної інстанції дійшов висновку про те, що її вимоги підлягають розгляду за правилами частини дев'ятої статті 267 КАС України.

Разом із тим Вищий адміністративний суд України зазначив, що вказаною процесуальною нормою врегульовано порядок розгляду заяви щодо оскарження дій чи бездіяльності, вчинених суб'єктом владних повноважень

– відповідачем на виконання постанови суду, прийнятої на користь особи-позивача або про порушення прав позивача, підтверджених такою постановою суду.

У цьому разі позивачка просила стягнути з відповідача на її користь компенсацію втрати частини грошових доходів у зв'язку з порушенням термінів виплати матеріальної допомоги для вирішення соціально-побутових питань, яка не була виплачена їй у 2009 році, за період з січня по червень 2015 року в сумі 1420 гривень 74 копійки.

Стосовно цього Вищий адміністративний суд України дійшов висновку, що звернені до суду першої інстанції вимоги позовної заяви не свідчать про намір гр. Н. оскаржити дії чи бездіяльність, вчинену Виконавчим комітетом на виконання вказаної постанови суду, або порушення її прав, підтверджених цим судовим рішенням.

Більше того, вимоги цього адміністративного позову є самостійними та не пов'язані з предметом спору, вирішеного по суті постановою Харківського апеляційного адміністративного суду від 24 грудня 2014 року, оскільки в цьому разі позивач просить про стягнення з Виконавчого комітету грошової компенсації, на яку вона має право внаслідок невиплати їй відповідачем частини заробітної плати (матеріальної допомоги за 2009 рік) і не просить стягнути на її користь таку матеріальну допомогу.

Таким чином, Вищий адміністративний суд України дійшов висновку, що вказаний спір належить вирішувати за правилами, встановленими КАС України для розгляду позовних заяв, а не в порядку судового контролю за виконанням судових рішень в адміністративних справах, визначеному частиною дев'ятою статті 267 цього Кодексу.

(Ухвала Вищого адміністративного суду України від 19 січня 2016 року, реєстраційний номер судового рішення в Єдиному державному реєстрі судових рішень – 55156584).

Ще одним прикладом є ухвала Вищого адміністративного суду України від 6 липня 2016 року № К/800/12615/16.

Суб'єкт владних повноважень не може бути зобов'язаний виконувати судові рішення шляхом ухвалення судом іншого рішення, оскільки примусове виконання постанови суду здійснюється в порядку, передбаченому Законом України «Про виконавче провадження», в межах виконавчого провадження з виконання виконавчого листа

У грудні 2015 року гр. Т. (далі також – позивач) звернувся до суду з позовною заявою до Головного управління Пенсійного фонду України в місті Києві (далі – ГУ ПФУ в м. Києві) про визнання дій щодо розрахунку пенсії протиправними, стягнення не донарахованої суми до пенсії та моральної шкоди.

На обґрунтування позовних вимог позивач зазначав, що постановою Святошинського районного суду м. Києва від 3 жовтня 2011 року йому було відмовлено в задоволенні позову до ГУ ПФУ в м. Києві про перерахунок пенсії.

Київський апеляційний адміністративний суд постановою від 18 квітня 2013 року скасував вказане рішення суду першої інстанції і ухвалив нову постанову, якою позов гр. Т. задовольнив частково:

визнав протиправними дії ГУ ПФУ в м. Києві щодо нездійснення гр. Т. перерахунку пенсії у зв'язку з підвищенням розміру посадового окладу відповідно до наказу Міністерства оборони України від 28 липня 2008 року № 377 «Про затвердження схем розмірів посадових окладів військовослужбовців військових навчальних закладів (військових навчальних підрозділів вищих навчальних закладів України) і наукових установ Збройних Сил України»;

зобов'язав ГУ ПФУ в м. Києві здійснити гр. Т. перерахунок пенсії у зв'язку з підвищенням розміру посадового окладу з 1 вересня 2008 року;

в іншій частині позову відмовив.

Це рішення набуло законної сили і звернуто до примусового виконання.

Постановою державного виконавця відділу примусового виконання рішень управління ДВС ГУЮ у м. Києві від 27 лютого 2014 року виконавче провадження ВП № 40154723, що заведене на виконання вказаної постанови апеляційного суду, визнано закінченим за підстав реального виконання боржником.

Однак позивач, не погоджуючись з проведеним перерахунком розміру його пенсії, звернувся до суду з позовною заявою, за якою фактично просив визнати неправомірними дії ГУ ПФУ в м. Києві на виконання постанови Київського апеляційного адміністративного суду від 18 квітня 2013 року про зобов'язання здійснити перерахунок пенсії, а також просив стягнути з ГУ ПФУ в м. Києві на його користь різницю в пенсії, що виявиться внаслідок належного виконання постанови суду, в сумі 47230,78 гривні, а також 5000 гривень на відшкодування моральної шкоди, заподіяної внаслідок неправомірних дій відповідача.

Святошинський районний суд міста Києва постановою від 11 лютого 2016 року заяву гр. Т. задовольнив частково.

Визнав неправомірними дії ГУ ПФУ в м. Києві щодо виконання постанови Київського апеляційного адміністративного суду від 18 квітня 2013 року, прийнятої в адміністративній справі за позовом гр. Т. до ГУ ПФУ в м. Києві про перерахунок пенсії (справа № 2а-3969/11).

Зобов'язав ГУ ПФУ в м. Києві виконати постанову Київського апеляційного адміністративного суду від 18 квітня 2013 року, прийняту в адміністративній справі за позовом гр. Т. до ГУ ПФУ в м. Києві про перерахунок пенсії (справа № 2а-3969/11), у точній відповідності з приписами постанови, в порядку та строки, що визначені статтями 43, 51, 63

Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» та Порядком проведення перерахунку пенсій, призначених відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб», затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 13 лютого 2008 року № 45.

У задоволенні решти вимог заяви відмовив.

Київський апеляційний адміністративний суд постановою від 21 квітня 2016 року постанову Святошинського районного суду міста Києва від 11 лютого 2016 року скасував та прийняв нову постанову, якою у задоволенні адміністративного позову гр. Т. відмовив.

Згідно з частиною третьою статті 2 КАС України у справах щодо оскарження рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень адміністративні суди перевіряють, чи прийняті (вчинені) вони: на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України; з використанням повноваження з метою, з якою це повноваження надано; обґрунтовано, тобто з урахуванням усіх обставин, що мають значення для прийняття рішення (вчинення дії); безсторонньо (неупереджено); добросовісно; розсудливо; з дотриманням принципу рівності перед законом, запобігаючи несправедливій дискримінації; пропорційно, зокрема з дотриманням необхідного балансу між будь-якими несприятливими наслідками для прав, свобод та інтересів особи і цілями, на досягнення яких спрямоване це рішення (дія); з урахуванням права особи на участь у процесі прийняття рішення; своєчасно, тобто протягом розумного строку.

Частиною другою статті 19 Конституції України передбачено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

У цій справі суди попередніх інстанцій встановили таке.

Святошинський районний суд міста Києва постановою від 3 жовтня 2011 року в справі № 2а-3969/11 відмовив у задоволенні адміністративного позову гр. Т. до ГУ ПФУ в м. Києві про перерахунок пенсії.

Київський апеляційний адміністративний суд постановою від 18 квітня 2013 року, що набрала законної сили, скасував наведене рішення суду першої інстанції та ухвалив нову постанову, якою позов гр. Т. задовольнив частково.

Постановою старшого державного виконавця відділу примусового виконання рішень управління ДВС ГУЮ у м. Києві від 27 лютого 2014 року виконавче провадження ВП № 40154723, що відкрито на виконання вказаної постанови апеляційного суду, визнано закінченим на підставі реального виконання боржником, оскільки гр. Т. проведено перерахунок пенсії в індивідуальному порядку, починаючи з 1 вересня 2008 року, з урахуванням посадового окладу в розмірі 1460,00 гривні.

Після проведеного перерахунку на виконання рішення суду розмір пенсії зменшується відповідно до раніше встановленого розміру, а тому виплата пенсії здійснюється в раніше встановленому розмірі.

Не погоджуючись з діями відповідача щодо розрахунку пенсії на виконання постанови Київського апеляційного адміністративного суду від 18 квітня 2013 року в справі № 2а-3969/11 та вважаючи їх протиправними, позивач звернувся до суду з адміністративним позовом.

Звернення гр. Т. судом розцінене і розглянуте як заява позивача в порядку контролю за виконанням судового рішення, що ухвалене на його користь, на підставі частини дев'ятої статті 267 КАС України.

Суд апеляційної інстанції, скасовуючи рішення суду першої інстанції, виходив з такого.

Закон України «Про виконавче провадження» визначає умови і порядок виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб), що відповідно до закону підлягають примусовому виконанню у разі невиконання їх у добровільному порядку.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про виконавче провадження» виконавче провадження як завершальна стадія судового провадження та примусове виконання рішень інших органів (посадових осіб) – це сукупність дій органів і посадових осіб, визначених у цьому Законі, що спрямовані на примусове виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб), які провадяться на підставах, в межах повноважень та у спосіб, визначених цим Законом, іншими нормативно-правовими актами, прийнятими відповідно до цього Закону та інших законів, а також рішеннями, що відповідно до цього Закону підлягають примусовому виконанню (далі – рішення).

Згідно з частиною дев'ятою статті 267 КАС України особа-позивач, на користь якої ухвалено постанову суду, має право подати до суду першої інстанції заяву про визнання протиправними рішень, дій чи бездіяльності, вчинених суб'єктом владних повноважень – відповідачем на виконання такої постанови суду або порушення прав позивача, підтверджених такою постановою суду.

У такій заяві зазначаються: 1) найменування адміністративного суду, до якого подається заява; 2) ім'я (найменування) позивача, поштова адреса, а також номер засобу зв'язку, адреса електронної пошти, якщо вони відомі; 3) ім'я (найменування) відповідача, посада і місце служби посадової чи службової особи, поштова адреса, а також номер засобу зв'язку, адреса електронної пошти, якщо вони відомі; 4) ім'я (найменування) третіх осіб, які брали участь у розгляді справи, поштова адреса, номер засобу зв'язку, адреса електронної пошти, якщо вони відомі; 5) номер адміністративної справи; 6) відомості про набрання постановою законної сили та про наявність відкритого касаційного провадження; 7) інформація про день отримання виконавчого листа та пред'явлення його до виконання; 8) інформація про хід виконавчого провадження; 9) документ про сплату судового збору, крім

випадків, коли його не належить сплачувати за подання відповідної заяви; 10) перелік документів та інших матеріалів, що додаються.

На підтвердження обставин, якими обґрунтовуються вимоги, позивач зазначає докази, про які йому відомо і які можуть бути використані судом.

До заяви додаються докази її надсилання рекомендованим поштовим відправленням з повідомленням про вручення відповідачам і третім особам не раніше семи робочих днів до дня подання заяви до суду.

Заява підписується позивачем або його представником із зазначенням дня її підписання. У разі якщо заява подається представником, у ній зазначаються ім'я представника, його поштова адреса, а також номер засобу зв'язку, адреса електронної пошти, якщо вони відомі. Одночасно із заявою подається довіреність чи інший документ, що підтверджує повноваження представника.

Таку заяву може бути подано протягом десяти днів з дня, коли позивач дізнався або повинен був дізнатися про порушення своїх прав, свобод чи інтересів, але не пізніше дня завершення строку пред'явлення до виконання виконавчого листа, виданого за відповідною постановою суду.

У разі відповідності заяви вказаним вище вимогам вона підлягає розгляду та вирішенню в порядку письмового провадження або в судовому засіданні на розсуд суду протягом десяти днів з дня її отримання. Неприбуття в судові засідання осіб, які були належним чином повідомлені, не перешкоджає розгляду такої заяви.

У разі невідповідності заяви вказаним вище вимогам вона ухвалою суду, постановленою в порядку письмового провадження, повертається заявнику. Така ухвала суду може бути оскаржена.

Суд апеляційної інстанції встановив, що позивачем подано саме адміністративний позов до ГУ ПФУ в місті Києві про визнання дій щодо розрахунку пенсії протиправними, стягнення недорахованої суми до пенсії та моральної шкоди в загальному порядку, а не в порядку, передбаченому частиною дев'ятою статті 267 КАС України.

А тому суд апеляційної інстанції дійшов до правильного висновку, що судом першої інстанції помилково було розглянуто адміністративний позов відповідно до вимог частини дев'ятої статті 267 КАС України, оскільки такий позов не відповідає вимогам до заяви відповідно до частини дев'ятої статті 267 КАС України, крім того, як зазначив сам позивач, така заява ним не подавалася.

Згідно з частиною першою статті 255 КАС України, постанова або ухвала суду, яка набрала законної сили, є обов'язковою для осіб, які беруть участь у справі, для їхніх правонаступників, а також для всіх органів, підприємств, установ та організацій, посадових чи службових осіб, інших фізичних осіб і підлягає виконанню на всій території України.

Отже, набрання постановою суду законної сили породжує такі правові наслідки: вирішується спір між сторонами, постанова суду стає

загальнообов'язковою, є незмінною та остаточною та може бути виконана примусово.

З матеріалів справи Вищий адміністративний суд України встановив, що гр. Т. проведено перерахунок пенсії, починаючи з 1 вересня 2008 року, з урахуванням посадового окладу в розмірі 1 460,00 гривні згідно з наказом Міністерства оборони України від 28 липня 2008 року № 377 «Про затвердження схем розмірів посадових окладів військовослужбовців військових навчальних закладів (військових навчальних підрозділів вищих навчальних закладів України) і наукових установ Збройних Сил України».

Після проведеного перерахунку на виконання рішення суду розмір пенсії зменшився відповідно до раніше встановленого розміру, а тому виплата пенсії здійснюється в раніше встановленому розмірі.

Проаналізувавши наведені законодавчі норми, Вищий адміністративний суд України підтримав висновок суду апеляційної інстанції про те, що суб'єкт владних повноважень не може бути зобов'язаний виконувати судові рішення шляхом ухвалення судом іншого рішення, оскільки примусове виконання постанови суду здійснюється в порядку, передбаченому Законом України «Про виконавче провадження», в межах виконавчого провадження з виконання виконавчого листа.

З наведеного вбачається, що обраний позивачем спосіб захисту не усуває юридичного конфлікту та не відповідає об'єкту порушеного права, тому в такий спосіб неможливо захистити чи відновити право у разі визнання його судом порушеним, при розгляді позовної вимоги позивача щодо виконання окремого судового рішення в іншій справі, суд не має права зобов'язувати виконувати рішення суду шляхом ухвалення нового судового рішення, оскільки порушуються процесуальні норми КАС України, зокрема те, що виконавче провадження являє собою завершальну стадію судового провадження, а тому позовні вимоги задоволенню не підлягають.

(Ухвала Вищого адміністративного суду України від 6 липня 2016 року реєстраційний номер судового рішення в Єдиному державному реєстрі судових рішень – 58897456).

Відповідно до частини одинадцятої статті 267 КАС України окремі ухвали, а також ухвали щодо накладення штрафу, постановлені відповідно до цієї статті, можуть бути оскаржені лише в апеляційному порядку.

У судовій практиці виникає питання про визначення порядку оскарження ухвал про відмову в задоволенні клопотання про накладення штрафу.

Як приклад вирішення цього питання наводимо ухвалу Вищого адміністративного суду України від 15 червня 2016 року № К/800/38854/14.

Ухвала про відмову в задоволенні клопотання про накладення штрафу може бути оскаржена в апеляційному порядку, оскільки нею вирішується питання щодо накладення штрафу

Автозаводський районний суд міста Кременчука Полтавської області постановою від 9 квітня 2014 року у справі № 524/561/14-а позов гр. М. до Виконавчого комітету Автозаводської районної ради міста Кременчука Полтавської області про зобов'язання вчинити певні дії задовольнив частково. Зобов'язав Виконавчий комітет Автозаводської районної ради міста Кременчука Полтавської області нарахувати та виплатити гр. М. середній заробіток за час затримки розрахунку при звільненні за період з 31 липня 2013 року по 26 лютого 2014 року. В іншій частині позову відмовив. Зобов'язав Виконавчий комітет Автозаводської районної ради міста Кременчука Полтавської області подати до суду звіт про виконання судового рішення у місячний строк з дня набрання рішенням суду законної сили.

23 травня 2014 року гр. М. звернувся до суду першої інстанції з клопотанням, у якому просив накласти на керівника Виконавчого комітету Автозаводської районної ради міста Кременчука Полтавської області штраф, передбачений частиною другою статті 267 КАС України, за неподання звіту про виконання постанови Автозаводського районного суду міста Кременчука Полтавської області від 9 квітня 2014 року у справі № 524/561/14-а.

Автозаводський районний суд міста Кременчука Полтавської області ухвалою від 12 червня 2014 року відмовив у задоволенні клопотання гр. М. про накладення штрафу за неподання звіту про виконання постанови Автозаводського районного суду міста Кременчука Полтавської області від 9 квітня 2014 року у справі № 524/561/14-а. Встановив новий строк для подання звіту про виконання зазначеної постанови терміном один місяць з дня набрання ухвалою законної сили.

Харківський апеляційний адміністративний суд ухвалою від 4 липня 2014 року у відкритті апеляційного провадження за апеляційною скаргою гр. М. на ухвалу Автозаводського районного суду міста Кременчука Полтавської області від 12 червня 2014 року відмовив.

Суддя суду апеляційної інстанції, відмовляючи у відкритті апеляційного провадження за апеляційною скаргою гр. М. на ухвалу Автозаводського районного суду міста Кременчука Полтавської області від 12 червня 2014 року, виходив з того, що апеляційне оскарження ухвали про відмову в задоволенні клопотання про накладення штрафу за неподання звіту про виконання судового рішення КАС України не передбачено, а тому підстав для відкриття апеляційного провадження за апеляційною скаргою гр. М. щодо оскарження зазначеної ухвали не вбачається.

Вищий адміністративний суд України не погодився з цим висновком з огляду на таке.

Згідно з приписами частини одинадцятої статті 267 КАС України окремі ухвали, а також ухвали щодо накладення штрафу, постановлені

відповідно до цієї статті, можуть бути оскаржені лише в апеляційному порядку.

Зміст зазначеної норми вказує на те, що право на оскарження в апеляційному порядку ухвал, постановлених відповідно до цієї статті, стосується будь-яких судових рішень щодо накладення штрафу, в тому числі й відмови в накладенні штрафу, та окремих ухвал.

Таким чином, ухвала про відмову в задоволенні клопотання про накладення штрафу може бути оскаржена в апеляційному порядку, оскільки нею вирішується питання щодо накладення штрафу.

(Ухвала Вищого адміністративного суду України від 15 червня 2016 року, реєстраційний номер судового рішення в Єдиному державному реєстрі судових рішень – 58405297).

Отже, як засвідчує судова практика, більшість проблем, які виникають у правозастосуванні процесуальних норм права у взаємозв'язку з положеннями інших нормативно-правових актів, пов'язані з неоднаковим тлумаченням судами цих норм. З наведених мотивів та для формування єдиної судової практики Вищий адміністративний суд України на прикладах судових рішень запропонував розв'язання проблем, які виникали у практичній діяльності адміністративних судів.